

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии шӯрои муштаракӣ диссертатсионии 6D.KOA-022 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ба қори диссертатсионии Сатторова Мавлуда Қаҳоровна дар мавзӯи “Шароитҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар раванди таълиму тарбия”, ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод шудааст

1. Тарбияи ҳуқуқӣ одатан аз муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ шурӯъ мешавад. Аҳамияти масъалаи мазкур аз он ҷиҳат боло мегардад, ки солҳои охир дар ҷумҳурӣ шумораи ҷиноятҳое, ки аз ҷониби наврасон содир мешаванд, то рафт меафзояд. Аз тарафи наврасон асосан ҷиноятҳои дуздӣ молу мулки шаҳрвандон ва ҷанҷолу занозанинӣ байниҳамдигарӣ бо истифодаи асбобҳои тез мушоҳида мешавад.

Ба болои ин, бадахлоқию бадзабонӣ ба анъана табдил ёфтааст. Чунин наврасон дар дарсҳо иштирок намеkunанд, волидон бошанд, ба рӯзгори худ машғул буда, тамоми қори тарбияро ба мактаб бор кардаанд. Ин аст, ки фарзандони онҳо бештари вақт, ҳатто шабро дар кӯча ё интернет-қаҳвахона паси сар меkunанд. Дар чунин ҳолатҳо бо ашҳоси бадахлоқ, бекор ва ҳатто ҷинояткор шинос мешаванд. Хавфи бо пайравони ҳаракату созмонҳои экстремистӣ алоқа пайдо кардан ба миён меояд. Инчунин, тамошои филмҳои дорои саҳнаҳои зӯроварию куштор мафкураи наврасонро доғдор меkunанд. Ҳама ин зухуроти номатлуб дар хонандагон аз бисёр ҷиҳат аз паст будани фарҳанги ҳуқуқии наврасону ҷавонон рух медиҳад.

Вобаста ба ин, дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ қори тарбиявӣ оид ба баланд бардоштани фарҳанги ҳуқуқӣ ба таври зарурӣ ташкил карда нашудааст. Ҳол он ки фарҳанги ҳуқуқӣ асоси зиндагии ҳар як шахсро ташкил мекунад.

Аз ин нуқтаи назар, мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионии Сатторова Мавлуда мубрам ва муҳим арзёбӣ шуда, аз аҳамияти назариявӣ ва амалӣ доштани мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионии унвонҷӯй шаҳодат медиҳад.

Диссертатсия мутобиқ ба талаботи Низомнома дар бораи шӯрои диссертатсионӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 ба тасвиб расидааст, иҷро шудааст.

Кори диссертатсионӣ дар шуъбаи фанҳои ҷомеашиносӣ, сиёсат ва стратегияи рушди маорифи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон иҷро шуда, бо қарори ҷаласаи васеи Семинари илмӣ-методии муассисаи мазкур муҳокима ва ба ҳимоя пешниҳод шудааст (Суратҷаласа аз 19.05.2022, №07).

Дар ҳулосаи шуъба ва ҷаласаи васеи Семинари илмӣ-методии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи А. Ҷомии АТТ ба диссертатсия баҳои объективиро ҳамаҷаф ва мусбат дода шудааст.

2. Диссертатсия ба талаботи бандҳои 31-33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни 2021 года, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

Дар таҳқиқоти диссертатсионӣ шароитҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар раванди таълиму тарбия ошкор ва муайян карда шудааст.

Натиҷаҳои таҳқиқотро мумкин аст дар ҷараёни дарсҳо аз фанҳои гуногун, тадбирҳои беруназсинфии маърифативу тарбиявӣ - шабнишиниву конференсияҳо, озмун машғулиятҳои иловагӣ ва амалан дар раванди омодаسازی омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбии равияи омӯзгоридошта, дар курсҳои тақмили ихтисос ҷиҳати тақмили маҳорати касбии омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, дар таҳияи қорҳои илмӣ-таҳқиқотии унвонҷӯён ва донишҷӯён ба таври густурда истифода намуд.

3. Мавзӯ ва муҳтавои диссертатсияи ба шиносномаи ихтисоси илмии 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот, аз ҷумла ба банди – «Антропологияи педагогӣ» (низомҳои /шароитҳои/ рушди шахс дар ҷараёни таълим, тарбия, таҳсилот;), банди 4 – «Назария ва концепсияи таълим» (қонуниятҳо, принципҳои таълими бачагон дар давраҳои гуногуни бавоярасии онҳо; навъҳо ва амсилаҳои таълим, ҳудудҳои истифодаи онҳо; вижагиҳои таълим дар сатҳҳои мухталифи таҳсилот) ва ба Феҳристи ихтисосҳое, ки аз рӯи онҳо дараҷаи илмӣ дода мешавад (қарори Раёсати ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 ноябри соли 2017, №5/2) мутобиқат мекунад.

4. Натиҷаҳои асосии кори диссертатсионӣ дар шуъбаи фанҳои ҷомеашиносӣ, сиёсат ва стратегияи рушди маориф ва ҷаласаи васеи Семинари илмӣ-методии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, дар конференсияҳои илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ, дар курсу семинарҳои илмӣ-

методӣ ва мизҳои мунаввари Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдураҳони Қомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон баррасӣ шуда, ҳамзамон натиҷаҳои асосии кори илмӣ дар шакли 4 мақолаи илмӣ дар нашрияҳои тақризшавандаи феҳристи тавсиянамудаи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 2 номгӯй дар маҷмуаи маводи конференсияҳо нашр гардидаанд. Теъдоди интишороти довталаб дар нашрияҳои тақризшаванда ба талаботи банди 34 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни 2021, №267 тасдиқ шудааст, мутобиқ аст.

5. Маводи диссертатсия бо истифода аз ишораҳои мувофиқ ба муаллифони онҳо ва ба сарчашмаҳои иқтибосшуда қорбасти шудаанд, ки ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат мекунад.

6. Диссертатсия ба талаботи банди 53-и Низомнома дар бораи шӯрои диссертатсионӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, аз ҷониби муаллиф мустақилона навишта шудааст, дорои ягонагии дохилӣ, натиҷаҳо ва муқаррароти нави илмӣ барои Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, ки аз саҳми шахсии муаллифи таҳқиқоти диссертатсионӣ дар илми педагогика шаҳодат медиҳад.

7. Талаботи Низомнома дар бораи шӯрои диссертатсиониро ба роҳбарӣ гирифта, комиссияи экспертии диссертатсияи Сатторова Мавлуда тавсия мекунад, ки:

а) диссертатсияи Сатторова Мавлуда Қаҳоровна дар мавзӯи “Шароитҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар раванди таълиму тарбия” барои Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад;

б) Ба сифати муассисаи пешбар: **Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айни;**

в) ба сифати муқарризи расмӣ: **Зиёзода Таваралӣ Нозимпур** - доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи таърихи дунёи қадим, асрҳои миёна ва бостоншиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва **Носиров Саъдулло Шукруллоевич** - номзади илмҳои педагогӣ, сармутахассиси шӯбаи мониторинг ва идораи сифати таҳсилоти Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон таъин карда шаванд.

8. Барои муайян кардани вақти Ҷумҳурии Тоҷикистон, нашр ва ҷойгир кардани эълони Ҷумҳурии Тоҷикистон, матни диссертатсия ва автореферат дар сомонаҳои

Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон
ва Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, нашр ва паҳнкунии автореферат
ичозат дода шавад.

Раиси комиссияи экспертӣ,
доктори илмҳои педагогӣ,
профессор

С. Шербоев

Аъзои комиссияи экспертӣ:
доктори илмҳои педагогӣ,
профессор

Ғ.Б. Муҳаммедов

Номзади илмҳои педагогӣ

Н. Назиров

07.09.2022

“Имзои С. Шербоев, Ғ.Б.Муҳаммедов
ва Н. Назировро тасдиқ мекунам”

Нозири кадрҳои АТТ

М. Саидова